

Projekt: NELCA 2023-2026

Číslo projektu: 2023-1-SK01-KA220-HED-000158697

Hodnotiaca správa

Projekt NELCA (2023-2026, číslo projektu: 2023-1-SK01-KA220-HED-000158697) je prirodzeným pokračovaním úspešného projektu ULCA (2020-2022, číslo projektu: 2020-1-SK01-KA203-078306), ktorého hlavnou myšlienkou bolo implementovať do škôl prístup zameraný na potreby žiaka. Harmony Academy tento prístup prepojila s vlastnou filozofiou Learn & Lead, ktorá kladie dôraz na sebarozvoj učiteľa, jeho schopnosť viesť a riadiť seba samého a zároveň pozitívne vplývať na školské prostredie. Toto prepojenie sa stalo jedným z charakteristických znakov projektu ULCA. Na tieto skúsenosti nadväzuje projekt NELCA a posúva ich ešte ďalej: od pedagóga-jednotlivca k celej školskej komunite. Cieľom projektu nie je iba zavádzanie nových vyučovacích metód a stratégií, ale najmä vytváranie takého prostredia, v ktorom každý žiak bude môcť rozvíjať svoj potenciál.

Pre svoje komplexné zameranie na prepojenie prístupu orientovaného na žiaka s konceptom Learn & Lead, systematickým sebarozvíjaním učiteľa, mentoringom a transformáciou školy na učiacu sa organizáciu ide o relatívne jedinečný projekt v slovenskom vzdelávacom prostredí. Projekt prepája školy, univerzity a vzdelávacie organizácie v medzinárodnom prostredí Erasmus+ s cieľom transformovať školskú kultúru, nielen rozvíjať jednotlivé pedagogické zručnosti. Iniciuje vytváranie siete škôl, ktoré túto filozofiu môžu implementovať na úrovni celej organizácie a v ktorých je vzdelávanie prirodzeným procesom žiakov, ale i dospelých, v súlade s myšlienkou celoživotného vzdelávania. Práve silná podpora spolupráce medzi školami, učiteľmi a vedúcimi pracovníkmi v školstve dodáva projektu osobitosť.

Výstupným dokumentom projektu je metodický rámec „ULCA Mentoring Support with Learn & Lead Innovation“, ktorý transformuje tradičný model kontroly a posudzovania práce pedagógov na model podpory ich profesionálneho rozvoja predovšetkým prostredníctvom mentoringu, reflexie a zážitkového učenia. Pedagóg tu nie je chápaný ako predmet hodnotenia úrovne jeho výkonu, splnenia stanovených štandardov alebo identifikovania nedostatkov. Nový model posúva kontrolu učiteľa k jeho rozvoju a mentor nie je hodnotiteľom, ale partnerom v profesijnom raste. Model vyzdvihuje význam spolupráce a spoločnej reflexie učiteľa s mentorom. Kladie dôraz na priebežnú spätnú väzbu, ktorej cieľom je podporovať rozvoj učiteľa. Kým tradičné prístupy sa orientujú na plnenie externých štandardov a odovzdávanie odborných odporúčaní, Learn & Lead Innovation (LLI) vníma mentoring ako proces kontinuálneho profesijného rastu. Model využíva Kolbov cyklus, čím prepája priamu skúsenosť z vyučovania s fázami reflexie, porozumenia a následnej aplikácie nových poznatkov v praxi. Kľúčovým prvkom je tu prístup Learn & Lead. Tento prístup vychádza z vnútornej motivácie pedagóga, jeho osobnej zodpovednosti a rozvoja jeho pedagogickej identity. Zahŕňa špecifické princípy 9 + 0-0, ktoré rozširujú odborný rast učiteľa o rozmer sebareflexie, intuície a emočnej odolnosti. Prostredníctvom štruktúrovaného dialógu a praktických nástrojov, ako sú portfóliá či denníky, sa učiteľ stáva autonómnym

sprievodcom vlastného rozvoja. Celý systém smeruje k vytvoreniu udržateľnej kultúry učenia, kde sa profesijný rast neodvíja od vonkajšej kontroly, ale prichádza z hlbokého vnútorného pochopenia.

Už spomínané princípy 9 + 0–0 predstavujú holistický rámec, ktorý prepája profesijný rozvoj učiteľa s jeho osobným uvedomením, hodnotami a vnútorným nastavením. Model poskytuje štruktúrovaný proces sebarozvoja, od identifikácie výzvy, cez formulovanie vízie až po reflexiu a integráciu získaných skúseností. Zároveň prepája vnútorné prežívanie učiteľa s jeho pedagogickou praxou a podporuje tak súlad medzi jeho konaním, hodnotami a osobným porozumením. Dôraz na zmysel vykonávanej aktivity, podporujúce vzťahy a princíp 0–0, založený na vďačnosti a zdravej láske či úcte k sebe samému, prispieva k vnútornej motivácii, odolnosti a dlhodobu udržateľnému profesijnému rastu. Zatiaľ čo tradičný mentoring sa sústreďuje predovšetkým na rozvoj pedagogických zručností, Learn & Lead prostredníctvom princípov 9 + 0–0 podporuje aj rozvoj profesionálnej identity, hodnôt a sebauvedomenia. Mentoring sa tak stáva procesom „žitia učenia“ („living the learning“), v ktorom učiteľ prechádza podobnou skúsenosťou učenia, akú následne vytvára pre svojich žiakov.

Mentoring v prístupe Learn & Lead využíva súbor vzájomne prepojených metodických nástrojov, ktoré podporujú reflexiu, sebauvedomenie a profesijný rast učiteľa. Nástroje sú navrhnuté tak, aby sprevádzali jednotlivé fázy cyklu skúsenostného učenia: od získavania skúseností cez reflexiu a porozumenie až po aplikáciu nových poznatkov v praxi. Dôležitou súčasťou procesu je ULCA pozorovací hárok učiteľa, ktorý sa zameriava na kvalitatívne aspekty prístupu orientovaného na žiaka a poskytuje podklady pre reflexiu založenú na dôkazoch. Na hlbšiu analýzu pedagogickej praxe nadväzuje šablóna analýzy vyučovacej hodiny Learn & Lead, ktorá prostredníctvom otázok vychádzajúcich z hodnôt LLI podporuje porozumenie priebehu a výsledkom vyučovania. Priebežnú reflexiu rozvoja podporuje učiteľský denník učenia, v ktorom si učiteľ zaznamenáva postrehy a skúsenosti z vyučovania a mentoringových stretnutí. Na plánovanie a realizáciu zmien v pedagogickej praxi slúži šablóna akčného plánu ULCA, založená na cykle experimentovania, reflexie, úpravy a následnej aplikácie získaných poznatkov. Významnú úlohu zohráva aj profesijné portfólio, ktoré systematicky dokumentuje učiteľov rast, získané poznatky a dôkazy o profesijnom rozvoji. Kontinuitu učenia podporujú formuláre pre mentorsko-učiteľský dialóg, ktoré pomáhajú štruktúrovať rozhovory v súlade s jednotlivými fázami učenia sa. Celý proces dopĺňajú reflexívne otázky založené na princípoch 9 + 0–0. Tieto otázky usmerňujú hlbší dialóg o profesijných výzvach, vízii, prekážkach, osobnom zmysle či vďačnosti a vytvárajú priestor na rozvoj profesijnej identity aj osobného uvedomenia. Spoločne tak všetky nástroje vytvárajú ucelený systém podpory, ktorý pomáha učiteľovi rozvíjať svoju prax vedome, systematicky a v súlade s princípmi celoživotného učenia. Vedú pedagóga k hlbšiemu porozumeniu vlastnej praxe, presvedčení a emócií. Vďaka tomu sa mentoring zameriava na rozvoj celej osobnosti učiteľa a podporuje zmysluplné a najmä vnútorne motivované zmeny.

Prínos projektu tak presahuje úroveň jednotlivca aj školy a má oveľa širší dopad na vzdelávací systém i ďalšie oblasti spoločenskej praxe. Učitelia získavajú nástroje na

systematické premýšľanie o svojej práci, čo môže viesť k vyššej profesijnej spokojnosti, odolnosti a kvalite vyučovania. Pre žiakov je prínosné najmä vytváranie prostredia, v ktorom sú aktívnymi účastníkmi učenia. Vyučovanie orientované na žiaka podporuje kritické myslenie, spoluprácu, samostatnosť, zodpovednosť za vlastné učenie a ďalšie kompetencie potrebné pre život v súčasnej spoločnosti. Na úrovni školy môže projekt prispieť k budovaniu kultúry spolupráce, dôvery a spoločného učenia sa. Mentoring sa stáva nástrojom profesijného rozvoja, nie kontroly, čo podporuje otvorenú komunikáciu, zdieľanie skúseností a zavádzanie pedagogických inovácií. Školy sa tak postupne menia na učiace sa organizácie schopné reagovať na meniace sa potreby žiakov a spoločnosti. V slovenskom vzdelávacom prostredí sa tak do popredia dostáva rozvíjanie kompetencií, ktoré sú v súlade s aktuálnymi trendmi vzdelávacej politiky na národnej aj európskej úrovni. Prostredníctvom medzinárodnej spolupráce a výmeny skúseností môžu prispieť k šíreniu inovatívnych prístupov vo vzdelávaní a k vytváraniu profesionálnych komunít naprieč krajinami.

Projekt potvrdzuje, že systematický mentoring a reflektívna pedagogická prax môžu významne prispieť k rozvoju učiteľov, kvalite vzdelávania a transformácii škôl na učiace sa organizácie. Princípy, na ktorých je projekt založený, však majú potenciál presiahnuť aj samotnú oblasť školstva. Dôraz na reflexiu, mentoring, učenie sa zo skúseností, spoluprácu a osobný rozvoj je využiteľný aj v oblasti manažmentu, sociálnych služieb, zdravotníctva či neziskového sektora. Model Learn & Lead môže slúžiť ako rámec pre rozvoj jednotlivcov a tímov všade tam, kde je dôležité prepájať odborné kompetencie s osobným rastom, hodnotami a schopnosťou učiť sa z vlastnej praxe. Z tohto pohľadu možno projekt NELCA vnímať nielen ako vzdelávací projekt, ale aj ako model podporujúci rozvoj učiacich sa komunít a organizácií, ktoré sú schopné reflektovať svoju činnosť, adaptovať sa na zmeny a vytvárať prostredie podporujúce rast jednotlivcov aj celých tímov.

Dôveryhodnosť a kvalitu prístupu Learn & Lead potvrdzuje aj jeho prijatie medzinárodným konzorciom partnerských organizácií. Tie sa podieľali na jeho spoluvytváraní, overili jeho funkčnosť v praxi a následne ho začali implementovať vo vlastných školách. Táto skúsenosť poukazuje nielen na jeho praktickú využiteľnosť, ale zároveň posilňuje odbornú kredibilitu Harmony Academy ako tvorcu a nositeľa inovatívnych riešení vo vzdelávaní.

Vzhľadom na preukázané prínosy projektu v oblasti rozvoja učiteľov, škôl i vzdelávacích komunít možno pozitívne zhodnotiť, že projekt predstavuje premyslený a udržateľný model celoživotného rozvoja s potenciálom jeho ďalšieho rozšírenia a adaptácie v rôznych vzdelávacích a profesijných prostrediach.

Hodnotenie vypracoval:

PaedDr. Eva Smetanová, PhD.

Pedagogická fakulta Univerzity Komenského, Bratislava

Dátum: 08.06.2026